

Johanna Hulkko

GEOETSIVÄT

ja vaeltava aave

Kuvittanut Jari Paananen

Karisto

Hämeenlinna

Kirjastoapurahautakunta ja Kansan sivistysrahaston Väinö Voionmaan rahasto ovat tukeneet tämän kirjan kirjoittamista. Kiitos myös Keijo Rantaselle Nokian teollisen menneisyyden avaamisesta.

Omille geoetsivilleni

Teksti © Johanna Hulkko ja Karisto /
Kustannusosakeyhtiö Otava
Kuvitukset © Jari Paananen

ISBN 978-951-1-40965-6

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021

1.

Kätköä ei löytynyt mistään. Raparperilla oli kuuma ja jano ja kohta jo kiire taas kouluunkin. Hän oli tarkistanut metsäaukean jokaisen kivenaluksen ja kannonkolon, mutta yhdessäkään niistä ei näkynyt geokätköpurkkia.

Hän tiesi olevansa oikeassa paikassa, sillä kätkökuvauksessa mainittiin suuri kuusi aukion laidalla. Kuusten alaoksat olivat suosittu kätköpaikka, sillä sieltä piiloa ei näkynyt vahingossa. Raparperi oli nuuskinut jo

joka oksan, ja nyt hänen hiuksissaan oli havunneulasia.

Juuri kun Raparperi oli antamaisillaan periksi, hänen katseensa kiinnittyi maassa lojuvaan puunkarahkaan. Se näytti... Hän ei ensin löytänyt asialle edes sanaa, mutta karahka näytti jotenkin epäsopivalta. Lähistöllä ei ollut yhtään sopivaa puuta, josta se olisi voinut pudota.

Hän potkaisi karahkaa niin, että se kääntyi ympäri. Oikein arvattu! Alapuolella näkyi pieni luukku, jossa oli saranat. Purkki oli puuhun kaiverretussa pienessä onkalossa. Näin hienoa erikoiskätköä hän ei ollut aiemmin löytänyt.

Raparperi kirjoitti nimensä nopeasti lozivihkoon ja vilkaisi vaihtotavarat. Hän ei yleensä enää vaihtanut aarteita, sillä kätköissä oli useimmiten vain pientä roinaa. Täl-

lä kertaa purkissa oli marketin kärrypoletti. Koska Raparperi muisti isän kaivanneen sellaista, hän vaihtoi poletin mustekynään. Sitten olikin taas jo kiire!

Koulun piha oli täynnä pyöriä, eikä Raparperi ollut löytää omalleen paikkaa. Kello soi sisälle juuri, kun hän kietoi lukkoa renkaan ympärille.

Ennen kuin Raparperi ehti oman luokkansa naulakon luo, kovaäänisistä kajahti rehtorin kuulutus. Hän kuulosti synkältä:

”Kaikki luokat juhlasaliin. Toistan. Kaikki juhlasaliin.”

Äänestä saattoi päätellä, että tulossa oli jotain ikävää. Raparperi vei vaatteensa naulakkoon ja lähti etsimään omaa luokkaansa. Sali täyttyi nopeasti vakavan näköisistä lapsista ja heidän opettajistaan.

Rehtori seiso i edessä tutussa haara-asennossa, kädet lanteilla. Hänen takanaan seiso i Luksus niin kuin aina.

”Minulla on huonoja uutisia”, rehtori aloitti.

Joku rinnakkaisluokan älypää huusi heti *jee*. Emmi oli kumartunut salaa kännykkänsä ääreen ja viestitteli luultavasti Petterin kanssa. Sallia Raparperi ei nähnyt kakkosluokkalaisten jonossa.

”Opettajienhuoneen viemärin remontti on paljastanut, että kouluun on pakko tehdä välittömästi putki- ja patteriremontti. Koulussa ei voi opiskella remontin aikana.”

Taas joku ehti hihkaista *jee*, mutta yksi katse rehtorilta riitti vaientamaan huutajan.

”Siirrymme kerros kerrallaan opiskelemaan vuokratiloihin kaupungin keskustaan.”

Salissa alkoi kiihtynyt supina.

”Hil-jai-suus!” rehtori palautti järjestyk-

sen saliin. ”Ilmoitan ensimmäisenä lähtevät luokat opettajille jo tänään. Ja älkää kuvitelkokaan, että tästä seuraisi mitään uusia vapauksia. Opiskelua jatketaan aivan vanhaan malliin, jollei aiempaa ahkerammin!”

Kun luokat poistuivat salista, Raparperi etsi katseellaan Emmiä. Heidän luokkansa eivät sijainneet samassa kerroksessa, ja häntä huolestutti. Mitä koulunkäynnistä tulisi ilman Emmiä ja yhdessä kuljettuja koulumatkoja? Missä Geoetsivät suunnittelisivat retkiään, jos osa porukasta olisi keskustassa ja osa koululla? Emmi ja Petterikin joutuisivat eroon toisistaan.

Hänen oli saatava Emmi, Salli, Petteri ja Pasi-Antero kokoon välitunnilla.

Heidän oli laadittava suunnitelma.

2.

Raparperi julisti Geoetsivien kriisikokouksen alkaneeksi.

”Kenen luokka muuttaa ensimmäisenä?” hän kysyi ja nosti malliksi kätensä pystyyn.

Salli ja Petteri nostivat myös kätensä. Emmi ja Pasi-Antero katsoivat toisiaan surkeina.

”Miten Geoetsivien nyt käy?” Emmi kysyi.

Kaikki kyllä tiesivät hänen tarkoittavan, kuinka hän selviää ilman ihastustaan Petteriä.

”Tämä voi olla hyväkin asia”, Raparperi rauhoitteli. ”Nyt meillä on edustus kahdes-

sa paikassa. Se tietää kaksinkertaista määrää seikkailuja.”

”Tehtaalle tulee tietysti päämaja, kun mä ja Rapsku ollaan siellä. Ja Petteri”, Salli sanoi tyytyväisenä.

”Ja meitä on kolme”, Petteri vetosi joukkovoimaan.

Pasi-Antero näytti tyytymättömältä.

”Tärkeintä on keksiä, miten saadaan pidetyksi yhteyttä koulupäivien aikana”, Raparperi sanoi. ”Ja kännykkäsalailuihin me ei aleta”, hän täydensi heti.

Salli oli jo alkanut heilutella ovelan näköisenä puhelintaan.

Koulun tulinen rehtori Tuula-Terttu oli erityisen tarkka sen suhteen, että koulupäivän aikana kukaan ei saanut käyttää kännykkää.

”Tuskin Sallin puhelin on enää tallessa,

kun päästään muuttoon asti”, Emmi sähähti ja viittasi kesäiseen seikkailuun Pirunpesäkivellä. Sallin upouusi känny oli tuolloin kadonnut kohtalokkain seurauksin.

”Lopettakaa kinastelu”, Raparperi komensi. ”Jokainen miettii huomiseksi ehdotuksen siitä, miten voimme viestiä Tehtaan ja koulun välillä päivän aikana.”

”Peilimorsetus?” Salli ehdotti heti.

”Kas kun ei savumerkit”, Emmi sanoi.

”Mehän osataan tehdä nuotio”, Salli innostui.

”Höhlä”, Emmi kuittasi.

Raparperi ei enää jaksanut kuunnella sisarusten väittelyä.

”Nähdään koulun jälkeen”, hän sanoi ja lähti kohti ulko-ovea.

Kello soisi minuutin päästä viimeisen tunnin alkamisen merkiksi.

Raparperin oli hankala keskittyä tuntiin. Luksukseksi kutsuttu talonmies oli viidennessä luokassa sijaisena, sillä opettajatkin pitivät kriisikokousta. Luksus oli saanut nimensä opettajilta. He aina sanoivat, että on se kyllä luksusta, kun meidän koululla on edelleen oma talonmies. Luksuksesta olikin paljon iloa. Hän huolehti koulun opetus- ja liikuntavälineistä ja hiekoitti pihan talviaamuina ennen kuin opettajat ja koululaiset saapuivat. Hän oli myös rauhallinen sijainen.

Tällä kertaa hän vahti, kun lapset katsoivat dokumenttia delfineistä.

Raparperi havahtui mietteistään, kun paperitollo napsahti hänen otsaansa. Silloin Luksuskin rykäisi. Vaikkei hän koskaan puhunut mitään, tormistunut olemus riitti saamaan luokan hiljaiseksi. Kaikki näytti-

vät katsovan filmiä, mutta Raparperi oli varma, että muutkin mieltivät muuttoa.

Kun opettaja palasi luokkaan, häntä vastassa oli kysymysten kuoro.

”Milloin me muutetaan?”

”Miten me muutetaan?”

”Miksi me muutetaan?”

”Mihin me muutetaan?”

Tässä vaiheessa luokka hiljeni hetkeksi. Sitten he huusivat epätietoiselle kuin yhdestä suusta: ”Tehtaalle, tollo!”

Opettaja alkoi kärsivällisesti vastata kysymyksiin.

”Muutamme jo ensi viikolla. Kaikki muutavat itse oman luokkansa tavarat. Osa tavaroista kuljetetaan muuttoautoilla. Säästösyistä kannamme kuitenkin kaikki yhden lastin tavaroita samalla, kun menemme Tehtaalle ensimmäistä kertaa.”

Säästösyyt oli ikävä sana, sen luokka oli jo oppinut. Edellisenä keväänä ei ollut järjestetty lainkaan kevätjuhlia, sillä opettajat oli säästösyistä lomautettu juuri juhlapäivänä. Se oli aikuisten mielestä ollut kaikkein järkevintä. Tänä vuonna säästösyyt olivat vieneet kaikilta luokilta tehtäväkirjat. Seuraavaksi säästökohteeksi koululaiset olivat ehdottaneet koko kevätlukukautta.

”Kuinka kauan me ollaan siellä?” Raparperi kysyi.

”En ole varma. Kysytään rehtorilta”, opettaja sanoi.

Hän meni sisäpuhelimen luo, paineli siihen rehtorin numeron ja lopuksi kutsunappulaa. Soittoääni katkesi yllättäen ja luokasta sammuiivat valot. Lilliltä pääsi pieni kiljahdus.

”Huhuu”, joku ehti jo kummitella takarivistä.

”Rehtori varoitti, että sähkökatkoksia voi tulla”, opettaja rauhoitteli. ”Voimme jatkaa ohjelman katsomista jonain toisena päivänä.”

Opettaja komensi luokan matematiikan tehtävien kimppuun. Se ei ollut hämärässä helppoa. Hän itse istuutui pöytänsä ääreen ja kirjoitti jotain pienelle lapulle.

”Vanhassa vara parempi”, opettaja sanoi ja pyysi Raparperia viemään muuttokysymyksen lapulla rehtorille.

Tyttö nousi, otti opettajan tiukkaan taitteleman paperin ja lähti luokasta.

Valoton käytävä oli aavemainen. Sen päässä siintävä ikkuna loisti sinistä valoa ja kavereiden tutut takit naulakossa muuttuivat hiljaa vaaniviksi hahmoiksi. Kun jättiläismäinen varjo ilmestyi päätyikkunan eteen, Raparperin vatsaan putosi pelko.

Se on vain Luksus, hän rauhoitteli itseään.
Raparperi kiihdytti askeliaan eikä vilkuilut enää taakseen. Toivottavasti rehtori olisi huoneessaan.